

El vídeo a l'escola

IPRESTATGE

Les noves tecnologies possibiliten, des de fa uns anys, noves maneres d'organitzar l'ensenyament i proporcionen noves eines didàctiques. Però per treure'n el màxim profit cal conèixer molt bé el seu funcionament i aprendre a explotar les seves possibilitats.

L'editorial Alta Fulla i la

visualment més atractiva i fins i tot amb moviment és, sens dubte, un gran pas. En aquest llibre s'explica què és el videodisc interactiu i la manera d'utilitzar-lo per treure'n un bon rendiment, dins i fora de l'ensenyament.

El llibre de Joan Ferrés, per la seva banda, exposa les possibilitats d'utilització del vídeo a l'escola, que van

Fundació Serveis de Cultura Popular van iniciar fa uns anys una col·lecció sobre el vídeo i la seva utilització didàctica. N'han aparegut fins ara vuit títols. Els dos darrers són *El videodisc interactiu*, de Joan Ignasi Ribas (87 pàgs.) i *Ús creatiu de videogrames interactius*, de Joan Ferrés i Prats (48 pàgs.).

El primer ens acosta a les possibilitats del videodisc interactiu, un instrument que pot canviar radicalment la manera com els alumnes accedeixin a la informació. La possibilitat de seleccionar imatges, passant d'un tema a un altre com en una enciclopèdia, però d'una forma

molt més enllà del simple visionat. L'autor n'explica els avantatges i els inconvenients i demostra que amb imaginació i creativitat el vídeo pot tenir un paper molt important en el procés d'aprenentatge de l'alumne. D'aquesta manera s'evita que es dugui a terme una idea clàssica en què l'alumne es limita a rebre i a intentar memoritzar informació. El vídeo permet això, però també obre moltes possibilitats a aquells que vulguin tirar endavant un ensenyament que assimili les noves tècniques.

X. D.

Berlín

TUB D'ASSAIG

La caiguda del mur de Berlín ha fet recordar l'ambient intel·lectual de la República de Weimar. Noms com Brecht, Casetti o Mann recorden una vitalitat cultural que, segons alguns autors, s'ha mitificat. Malauradament, en parlar de vitalitat cultural no s'evoca també la fecunditat científica. David Jou recordava, en un diari barceloní, l'Acadèmia de Ciències on Max Planck va fer néixer la teoria quàntica i on Albert Einstein va establir les equacions de la teoria de la relativitat general.

Aquests dos esdeveniments són anteriors a la República de Weimar. Però el període que va de 1918 a 1927 va ser descrit per Paul

Forman, en un llibre que explica l'adaptació de físics i matemàtics a un ambient intel·lectual hostil —«Cultura en Weimar. Causalitat i teoria quàntica»—. Berlín també era escenari del desenvolupament científic i és trist que no es recordi aquesta part de la seva intensa vida cultural.

La caiguda del mur recorda la possibilitat que torni aquell Berlín dels escriptors i els dibuixants. Però també pot retornar el Berlín de la fecunditat científica. El ministre de Recerca de l'Alemanya Federal ja ha dit que espera l'aprovació de vint projectes conjunts entre les dues Alemanyes. L'Institut Fraunhofer, dedicat a la recerca aplicada per encàrrec

L'ecologisme de la por

TREC DE PELLIS

La ciència ecològica té unes dificultats extraordinàries per a incloure totalment l'home en l'ecosistema que és objecte del seu estudi. El problema sorgeix del tractament que és necessari fer dels elements simbòlics que es produeixen, perduren, es comuniquen i que són decisius en el funcionament concret dels ecosistemes en ser-los adjudicats pesos o valors variables. En definitiva, de com compatibilitzar en uns mateixos esquemes, en un llenguatge comú, la informació, la matèria i l'energia. Economistes, sociòlegs o psicòlegs topen amb problemes similars.

L'home és un animal capaç de fer i mantenir recursos i llargues i complexes funcions que manipulen alhora variables simbòliques o virtuals i variables materials. La nostra pròpia personali-

tat, la nostra manera de funcionar, és en general d'una complexitat inabordable, encara que en condicions extremes el nostre comportament pot simplificar-se considerablement.

Molts ecologistes fugen de la complexitat i tracten de simplificar el comportament humà, fomentant la por. Paradoxalment, intenten així que les decisions que prenguin les persones, les societats o els governs evitin les catàstrofes a les que ens veiem aparentment abocats. Dissortadament, si bé la por pot simplificar el comportament, no el fa més determinat ni més intel·ligent. La por pot dur a accions irreflexives, a cometre atzagaiades irreparables. L'única arma acceptable és l'educació i la informació fidedigna.

Contra l'ecologisme de la por va pronunciar-se inequívocament el professor Ra-

¿Provocarà la caiguda del mur de Berlín el retorn de la fecunditat artística a l'Alemanya de l'Est?

d'empreses, espera rebre propostes de l'Alemanya Oriental.

Al mateix temps, però, hi ha alguns obstacles. L'obertura política, òbviament, no ha acabat i això pot obstaculitzar la relació. S'han de tenir en compte, també, les restriccions a la transferèn-

cia tecnològica cap al bloc de l'Est.

Tot i així, la caiguda del mur és un primer pas. Canetti i Grosz, Planck i Einstein. Una nova vitalitat pot retornar, obrint-se pas en l'evocació, mitificada o no, del vell Berlín.

Xavier Duran

ecologistes assenyades. Ja fa anys, en una conferència que pronuncià en Margalef i en el torn de preguntes, uns ecologistes vehements exigien al professor una «definició personal» i acusaven l'ecologia d'afavorir el sistema. Ell va respondre a la impertinència dient que l'ecologia ofereix les mateixes eines a tothom, però que hi ha gent que amb el martell a la mà, només sap donar-se patacs al cap.

No hi ha dubte que l'ecologisme és indicatiu de canvis importants en el camp de l'ètica i la moral col·lectives, però aquests canvis els hem de mesurar en aquells que no són activistes declarats, prenent cura d'anotar si les seves actituds responen a un convenciment basat en la seguretat d'uns coneixements o, si al contrari, són fruit d'una por irreflexiva.

Jordi Flos

UN DE LLETRES

Carnet de conduir-se

Per conquerir un lloc a l'andana de l'estació de plaça de Catalunya dels Ferrocarrils de la Generalitat d'Idem hi ha tres mètodes legals coneguts. Un és el tradicional o artesanal, que consisteix en aturar-se davant d'un empleat/empleada, dir allà on vas, pagar i que et donin el bitllet. El semiautomàtic és introduir una targeta vàlida per sis

menys clientela que el mètode tradicional. El semiautomàtic es queda, naturalment a mig camí. ¿Per què? No sabria pas dir-ho. Com a hipòtesi, per temor a la tecnologia quotidiana, per desconfiança a la màquina. És més fàcil —o es considera més fàcil— fer-te entendre de viva veu amb una persona que no pas a base de botons amb una màquina.

viatges —i que significa un cert descompte— en una maquineta que te'l llegeix, te'l marca i t'obre el pas. És semiautomàtic, perquè la targeta l'has comprada abans pel mètode artesanal. Finalment, hi ha el sistema automàtic que és una màquina a la que li dius on vols anar, et diu quan val, li poses els diners i et torna el canvi, a tota velocitat.

Curiosament, davant de la màquina automàtica no hi sol haver mai ningú, ni tan sols els dies que hi ha una cua enorme davant la finestra artesanal. No té pegues aparents, és ràpida, còmoda i eficaç, però aconseguix

Davant la màquina sempre tens la sensació que has de tenir com una mena de carnet de conduir, una saviesa tecnològica que fa mandra, al costat de la facilitat de la comunicació verbal artesanal. Qui no s'ho cregui, que vingui a l'estació. Ho tinc comprovat. Davant de certes màquines plenes de botons, com davant de certs ascensors sofisticats o altres andròmines, el ciutadà o s'absté i puja per les escales o reclama un carnet de conduir-se. Un certificat d'aptitud per anar pels carrers mecanitzats. Un llibret d'instruccions de la quotidianitat tecnològica.

Vicenç Villatoro

Ramon Margalef.

mon Margalef durant el simposi «Una sola Terra», que va tenir lloc durant el mes d'octubre al Museu de la Ciència, a Barcelona.

Contra la por només hi ha l'antídot del coneixement i crec que en aquest sentit els ecologistes, en general, han progressat molt. Han après ecologia i de mica en mica augmenta el nombre de veus

